

ДЮЧА ПРАКТИКА ОПОДАТКУВАННЯ РОЗКОШІ В УКРАЇНІ

Навколо необхідності оподаткування багатства в Україні уже давно ведуться дискусії. Податки можуть слугувати важливими інструментами поповнення дохідної частини бюджету та підвищення соціальної справедливості податкової системи [1,с.34]. На даному етапі розвитку вітчизняної економіки, використання майна як показника платоспроможності набуває особливого значення, враховуючи перебування великої частки доходів у тіньовому обороті.

Транспортний податок платять власники авто з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньо ринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року. Відповідно до статті 267 ПКУ ставка податку встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі 25000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування згідно даної статті закону [2]. З початком нового бюджетного року, встановлено мінімальний розмір заробітної плати в розмірі 4173 грн., внаслідок чого змінився прохідний поріг вартості автомобіля, тепер його розмір становить 1,565 млн. грн., тоді як у 2018 році поріг розкоші був встановлений на позначці 1,396 млн. грн., а у 2017 році - 1,2 млн. грн. [3].

Так, наприклад, у 2018 році сума сплаченого транспортного податку у м. Тернополі становила 2026,75 тис. грн., відсоток виконання плану становив 88,89%. Порівнюючи з 2017 роком (в цьому році він складав 2219,30 тис. грн.), податок зменшився на 192,27 тис. грн. Проте з огляду на 2016 рік, сума податку зросла на 443,645 тис. грн. У загальній структурі доходів бюджету м. Тернополя даний вид податку є незначним і станом на 2018 рік становив 0,08% [4].

Оподаткування зайвої площі здійснюється за ставкою 1,5% від мінімальної зарплати за 1 квадратний метр. Відповідно до закону, податком обкладаються: квартира, кімната в комунальній квартирі; приватний будинок, дача; гараж, сарай, літня кухня. Більшість місцевих рад встановили нульову ставку податку на господарські будівлі (гаражі, сараї, підвали). Податок на нерухомість повинен платити власник нерухомості незалежно від того, чи належить йому весь об'єкт цілком або тільки його частина, а також є він резидентом або нерезидентом.

Відзначимо, платити податок на нерухомість потрібно власникам квартири площею від 60 квадратних метрів і будинків – від 120. При

цьому за рішенням місцевої влади ставку податку можуть знизити, а «порог» по площі – збільшити. У кожній області влада на свій розсуд встановлює ставки податку і щороку може їх переглядати.

Окрім цього встановлено податок на розкішну нерухомість, а саме квартири площею більше 300 кв. метрів і будинки площею понад 500 кв. метрів додатково оподатковуються в розмірі 25000 гривень на рік [5].

До прикладу, у місті Тернопіль встановлено наступні ставки податку на нерухоме майно:

– для об'єктів житлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, у розмірі 1 відсотка від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 кв. м. бази оподаткування;

– для об'єктів нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, ставки податку встановлюються від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 кв. м бази оподаткування відповідно до меж економіко-планувальних зон. Окрім: гаражів, сараїв, хлівів, літних кухонь, майстерень, вбиралень, погребів, навісів, котельній, по яких ставка податку складає: для юридичних осіб – 0,5%, для фізичних осіб – 0% [6].

Так, за статистичними даними 2018 року податок на нерухоме майно у структурі доходів міста Тернополя склав 1,59%. Щороку спостерігається позитивна тенденція справляння цього податку. У 2016-2017 роках відсоток виконання становив відповідно 98,94% та 221,90%. У 2018 році було перевиконано план на 8,01%, а сума сплаченого до місцевого бюджету податку становила 38921,882 тис. грн.

Проаналізувавши транспортний податок за останні роки, спостерігається нестійка тенденція надходжень до бюджету. Для підвищення ефективності застосування цього податку потрібно додатково використовувати об'єм викиду вуглекислого газу у якості бази оподаткування, а також віднести до об'єктів оподаткування транспортні засоби масового попиту.

Податок на нерухомість є додатковим джерелом збільшення доходів місцевих бюджетів, також він є простим в адмініструванні, передбачає оподаткування тіньової діяльності, виступає елементом соціальної справедливості.

Вважаємо, що оподаткування розкоші в Україні є досить перспективним видом наповнення місцевих бюджетів, адже за рахунок цього місцеві ради отримують додаткові фінансові ресурси на фінансування різного роду проектів. Дані кошти можна спрямовувати на капітальний ремонт доріг, розвивати місцеві ініціативи та інфраструктуру. Окрім цього, такого роду кошти виступають інструментами соціального вирівнювання. З кожним роком до закону вносяться поправки щодо змін

ставок оподаткування, можливості збільшення пільг, також щодо посилення контролю за достовірністю поданих декларацій.

Література:

1. Фінансові важелі подолання бідності в Україні: монографія / О.П. Кириленко, І. І. Білоус, Б. С. Малиняк та ін.; ТНЕУ. Тернопіль, 2010. 432 с.
2. Податковий кодекс України. Стаття 267 : Транспортний податок. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page44> (дата звернення: 20.03.2019).
3. Міністерство економічного розвитку та торгівлі. Розрахунок транспортного податку. URL: <http://www.me.gov.ua/Vehicles/CalculatePrice?lang=uk-UA> (дата звернення: 20.03.2019).
4. Офіційний сайт Тернопільської міської ради. URL: <https://rada.te.ua/podatki-i-zbori-mista-ternopolya/pro-mistsevi-podatki-i-zbori-na-2018-rik/21973.html> (дата звернення: 20.03.2019).
5. Податковий кодекс України. Стаття 266 : Податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/paran11812> (дата звернення: 20.03.2019).
6. Офіційний сайт Тернопільської міської ради. URL: <https://rada.te.ua/byudget-ternopolya/byudget-gromadi/informatsiya-pro-vikonannya-byudgetu/> (дата звернення: 20.03.2019).

Сімора Софія Володимирівна

ст. гр. Ф-31, ТНЕУ

Науковий керівник - к.е.н., доцент Квасниця О. В.

ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Однією із важливих проблем формування місцевих бюджетів є забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів та формування міжбюджетних відносин, з метою підвищення рівня фінансової самодостатності шляхом посилення бюджетної децентралізації. Для того, щоб громада була здатною забезпечити виконання своїх завдань, вона повинна володіти відповідним обсягом фінансових ресурсів, які необхідні для покриття власних витрат. Принцип фінансової самостійності є ключовим при формуванні бюджетів органів місцевого самоврядування. Оскільки громада є територіальною основою для створення та діяльності органів місцевого самоврядування, тому при її формуванні доцільно враховувати податковий потенціал. Ймовірно, що формування фінансово самодостатніх адміністративно-територіальних одиниць потребує змін не тільки у податковому та бюджетному